

Архітектоніка та семантика складників англомовних масмедійних медичних текстів малої форми на тематику COVID-19

О. М. Фурман

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна
Corresponding author. E-mail: oksana.furman80@gmail.com

Paper received 20.11.21; Accepted for publication 29.11.21.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2021-260IX76-05>

Анотація. Стаття присвячена аналізу особливостей структурних складників англомовних масмедійних медичних текстів малої форми на тематику COVID-19. У роботі описано приклади інтеграції множинних семіотичних ресурсів у досліджуваних матеріалах визначеної тематики. Проаналізовано комунікативно-прагматичні особливості відображення інфографічних складників у них. Окреслено ряд мультимодальних засобів репрезентації семантики превентива, поєднання яких сприяє ефективній реалізації комунікативної мети досліджуваних текстів задля їх успішного декодування читацькою аудиторією.

Ключові слова: інфографіка, COVID-19, семіотичні ресурси, мультимодальність, піктограми.

Вступ. Стан здоров'я людства в глобальному вимірі зазнав значного впливу внаслідок безпрецедентного спалаху COVID-19. Серед заходів, спрямованих на подолання поширення вірусу стало усебічне інформування громадськості щодо ризиків та наслідків зараження небезпечною хворобою. Всесвітня мережа інтернету, яка є чи не найпотужнішим джерелом інформації у наш час, переповнена превентивним контентом, присвяченим боротьбі з коронавірусною інфекцією. Спеціальні тематичні рубрики з'явилися на вебсторінках та вебсайтах як офіційних урядових інституцій, так і в соціальних мережах, на які покладено функцію попередження суспільства щодо ризиків інфікування коронавірусною інфекцією. Продуценти сучасної текстової інформації в своєму арсеналі широко послуговуються можливостями цифрових технологій з використанням діджитал-інструментів. Тексти, що містять різні семіотичні модули, є більше нормою сучасного масмедіа, аніж виключенням. Поява значної кількості інфографічних масмедійних текстів малої форми на тематику COVID-19 слугувала підґрунтям для досліджень засобів та способів репрезентації семантики превентива в означуваних текстах. Множинність семіотичних ресурсів, наявність яких спостерігається у конструюванні таких текстів, уможливує мультимодальний підхід до їх аналізу.

Короткий огляд публікацій по темі. Мультимодальний підхід до дослідження зумовлений потребою в обґрунтуванні взаємозв'язку і взаємозалежності вербальних та невербальних компонентів тексту. Симбіотичні конструкції є об'єктами аналізу численних розвідок вітчизняних та закордонних дослідників таких як О. Є. Анісімова, Ш. Баллі, Дж. Беземер, К. Джевїт, Г. Кресс, Т. ван Ліувен, Л. Л. Макарук, В. Н. Мещеряков, В. З. Панфілов, О. В. Пойманова, Ю. А. Сорокін, Є. Ф. Тарасов, Л. І. Тараненко та інших. У працях зазначених вчених висвітлено сутність мультимодальності, зокрема її роль у текстовій площині; досліджено особливості репрезентації означених засобів. Мультимодальний аналіз текстової комунікації передбачає дослідження усіх її форм і засобів та стосується текстів, які інтегрують два або більше семіотичних ресурсів для ефективної комунікації. У сучасних лінгвістичних студіях здійснено мультимодальний аналіз вербальних та невербальних складників у англомовних коміксах (М.

Р. Івасишин [8], В. Ю, Герус, Л. Л. Макарук [6]), рекламних текстах (Т. А. Безугла [2], А. М. Македонцева [11]), англомовних брэндах кави (І. В. Ущановська [13]), літературних казках (І. А. Бехта, М. А. Карп [3]), брэндингах міст (І. Л. Білюк [5]), англомовних текстах жанру фентезі (М. О. Кузнецова [9]), художніх текстах (Я. В. Бистров [4]), казкових наративах (В. А. Єфименко [7]), газетному дискурсі (Ю. І. Рогач [12]). Тексти малої форми на тематику COVID-19 частково досліджені у роботах Л. Л. Макарук [10]. Множинність інфографічних текстів та безперервне продукування нових мультимодальних текстових артефактів на тематику коронавірусної інфекції зумовлює лінгвістичний інтерес та пояснює актуальність обраної тематики.

Мета дослідження полягає у виявленні структурних особливостей англомовних масмедійних текстів малої форми на тематику коронавірусної хвороби та аналіз вербальних та невербальних елементів, їх інтерпретацію та типи кореляції.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження є вербальні, невербальні та паравербальні засоби як складники масмедійних текстів на тематику COVID-19. Релевантними для цієї розвідки є загальнонаукові методи (індукції, дедукції, аналізу і синтезу), семіотичний, функційний та компонентний аналізи. З урахуванням методу індукції виокремлено характерні для означених текстів семіотичні ресурси та окреслено групу мультимодальних засобів з урахуванням їх спільних характеристик. Метод дедукції уможливує виявлення характерних мультимодальних ознак. Метод семіотичного аналізу використано у роботі для виявлення кореляції вербальних та невербальних складників. Особливості функціонування мультимодальних засобів у досліджуваних текстах висвітлено із залученням функційного аналізу. Метод компонентного аналізу слугував підґрунтям для опису структурних особливостей мультимодальних артефактів на тематику ковіду та виокремлення мовних та немовних складників.

Результати та їх обговорення. Виконуючи функції інформування у зручній для читацької аудиторії спосіб, масмедійні тексти на тематику коронавірусної інфекції складаються з ретельно обдуманих окремих компонентів, які розміщено на одній сторінці та спрямовані на максимальну доступність візуальної інформації, що відображається у них.

Значну частину досліджуваних тестів становить графічний сегмент, який у поєднанні з вербальним компонентом генерує семіотичну цілісність тексту, формуючи форму та зміст мультимодального артефакту. На підставі аналізу структурних складників означених текстів виявляємо наступні компоненти: заголовки, підзаголовки, текстові фрагменти, логотипи установ, піктограми та ідеограми тощо. Досліджувані тексти різні за структурою та характеризуються візуально сприйнятливою та полісеміотичною організацією. Виявлення зв'язків між компонентами у складі тексту та його змістоутворюючий механізм покладено в основу низки семіотичних знахідок.

Інфографічний (невербальний) компонент англомовних масмедійних текстів на тематику COVID-19 є потужним зоровим стимулятором, який привертає увагу реципієнта до інформації, зацікавлює та провокує відповідні когнітивні процеси усвідомлення їх комунікативних інтенцій. Вивчення графічних компонентів досліджуваних нами текстів є особливо значимим, оскільки корпус ілюстративного матеріалу характеризується своєю багатогранністю та особливим зв'язком між формою та змістом.

Враховуючи характер зв'язку вербальних та невербальних складників текстів за типологією О. Є. Анісімової [1, с.15] серед досліджуваних нами матеріалів виокремлюємо тексти з частковою або повною кореляцією складників. При цьому превалюють перші з них:

тексти, у яких вербальний компонент дублює значення невербального. Інфографічний компонент досліджуваних нами текстів широко представлений піктографічними та ідеографічними маркерами. Піктограми як універсальні елементи комунікації та загальнозрозумілі орієнтири, якими послуговуються представники різномовних соціумів, є ключовими елементами в означених текстах. Піктографічні сегменти у переважній більшості супроводжують лінгвальними поясненнями. Мовні засоби у цьому випадку описують або ж деталізують піктографічні компоненти. При такому типі кореляції лінгвальних та невербальних засобів, текстові складники доповнюють один одного та можуть існувати окремо, будучи при цьому зрозумілими для адресатів. Це дає підстави стверджувати, що піктографічні елементи у структурі англомовних масмедійних текстів на тематику COVID-19 є самостійними одиницями. Найчастіше вони виступають у ролі директивів-інструктивів щодо профілактичних заходів запобігання поширенню коронавірусної хвороби та можливих дій у випадку інфікування.

Спостерігаємо численні піктограми симптомів коронавірусу – графічний малюнок (піктограма) та літерний синонім. При цьому один і той же симптом має множинну кількість синонімічних піктограм. Для прикладу, підвищена температура тіла може зобразитися у вигляді наступних піктографічних компонентів, у кожному з яких є термометр (рис.1-4).

Рис. 1 [14]

Рис. 2 [15]

Рис. 3 [16]

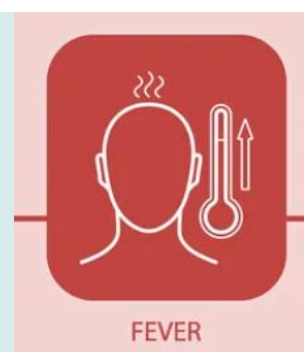

Рис. 4 [17]

Такі графічні засоби як піктограми та ідеограми свідчать про те, що досліджувані тексти мають статус семіотично ускладнених. Стрілки різної конфігурації (прямі, пунктирні, округлі, тонкі, широкі) можуть вказувати на проксемічні обмеження, способи передачі

вірусу, ступінь ризику інфікування (рис. 5), алгоритм дій у разі зараження вірусом (рис. 6), зворотність процесів: стрілки урізномбіч один до одної вказують на одночасний захист від інфікування обох комунікантів, при умові наявності маски на обличчі (рис. 7).

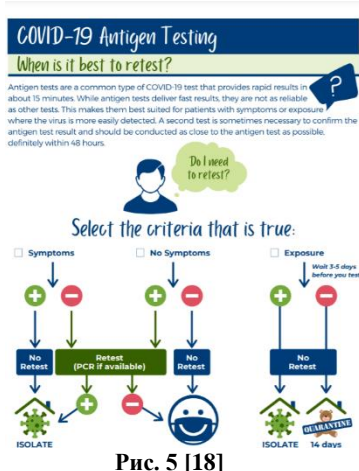

Рис. 5 [18]

Рис. 6 [19]

Рис. 7 [20]

Гра слів та цифр, омонімічне заміщення літерного складника «for» ідеографічним «4», приваблює увагу адресата, а лаконічність вербалізованого контенту дає підстави сподіватися, що читач запам'ятає цю інформацію завдяки неординарній формі. Хеш-символ «#», як індикатор для структурування текстових повідомлень за темою або типом, не випадково використовують у вказаному тексті, адже адресант має на меті повернути увагу аудиторії до даної тематичної проблеми та поширити її контент серед якомога більше читачів (рис. 7). Ідеографічні математичні знаки «+» і «-» виправдовують своє використання на позначення позитивного чи негативного результату антиген-тесту та тих дій, яких необхідно дотримуватися, залежно від наявності чи відсутності симптомів, ймовірного контакту з хворим на коронавірус. Семантика ідеографічних математичних символів підсилюється за рахунок зеленого та червоного кольорів та акцентується увага на алгоритмі дій індивіда щодо необхідності повторного ПЛР-тестування у разі негативного чи позитивного антиген-тесту (рис. 6). Цей зразок дає підстави стверджувати, що досліджувані нами тексти не завжди прості для сприйняття. Вони, поза сумнівом, семантично

Рис. 8 [21]

Рис. 9 [22]

Рис. 10 [23]

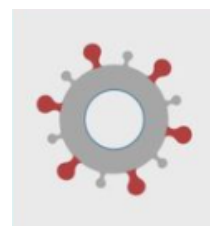

Рис. 11 [24]

Висновки. Дане дослідження доводить наявність множинних ресурсів різних знакових систем у англійських масмедійних медичних текстах малої форми на тематику COVID-19. Стає очевидною значимість графічного сегменту для оптимального формулювання текстового повідомлення з метою забезпечення ефективної інтеракції між учасниками писемної комунікації. Досліджувані тексти різноструктурні, насичені інфографічним компонентом, у якому превалюють піктограми та ідеограми з потужним семантичним навантаженням. Специфічна архітектоніка та кореляція верба-

ускладнені та можуть характеризуватися повною кореляцією вербальних та невербальних складників. У продемонстрованому зразку вербальна частина (підзаголовок тексту) апелює до невербальних складників, які виступають обов'язковим елементом тексту, адже дають відповідь на запитання, сформульоване у підзаголовку.

Репрезентація образу вірусу є частотною у досліджуваних текстах та різноплановою з точки зору графіки. Коронавірус зображається у вигляді символічних елементів, що дозволяє легко ідентифікувати з першого погляду тематику текстового повідомлення. Спостерігаємо різний ступінь абстракції зображення коронавірусу, від наближено реальних до більш абстрактних іконограм. Зауважимо, що кількість таких графічних елементів на позначення вірусу у масмедійному просторі щоденно зростає. Усі вони мають кілька загальних характеристик, які сприяють їх легкому розпізнаванню та є ключовими ідентифікаторами тематичної спрямованості тексту. Вірус зображають у вигляді кулястих об'єктів, поверхня яких вкрита шиповидними відростками, що нагадують сонячну корону (рис. 8-11).

льних та невербальних складників масмедійних медичних текстів малої форми на тематику COVID-19 дає підстави стверджувати, що вони мають потужний комунікативно-прагматичний потенціал. Невербальні елементи в означуваних текстах беруть участь не лише у плані форми тексту, але й у їх змістотворенні та є важливими для правильної інтерпретації семіотично ускладнених текстів на тематику коронавірусної інфекції. Комунікативно-прагматичні особливості репрезентації невербальних складників у таких текстах потребують від реципієнтів комунікативної компетенції та мультимодальної та візуальної грамотності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анисимова Е. Е. Лингвистика текста и межкультурная коммуникация (на материале креолизованных текстов: учеб. пособие. Москва: Издательский центр «Академия», 2003. 128 с.
2. Безугла Т. А. Англо- і німецькомовний рекламний дискурс: полікодовий лінгвопрагматичний підхід: дис. ... канд. філол. наук. Харків, 2017. 304 с.
3. Бехта І. А., Карп М. А. Мультимодальні засоби когезії та когерентності у сучасних літературних казках: теоретико-методологічна інтерпретація. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія. 2014. № 13. С. 87–90.
4. Бистров Я. В. Взаємодія вербального і графічного модусів у художньому тексті (мультимодальний підхід). Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Перекладознавство та міжкультурна комунікація». 2018. Вип. 4. С. 7–12.
5. Білюк І. Л. Брендинг міст в англійському комунікативному просторі: вербальна і візуальна складові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. 2016. 20 с.
6. Герус В. Ю. Гендерна специфіка креолизованих текстів малої форми / В. Ю. Герус, Л. Л. Макарук. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – С. 140–144.
7. Єфименко В. А. Жанрові трансформації та мультимодальність сучасних казкових наративів (на матеріалі англійської мови): дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.04. Київ, 2018. 531 с.
8. Івасишин М. Р. Мультимодальність англійського коміксу: лінгвальний та екстралінгвальний виміри: дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.04. Івано-Франківськ, 2019. 404 с.
9. Кузнецова М. О. Полікодовий характер вторинного дискурсу англійських текстів жанру фентезі / М. О. Кузнецова // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна. –2015. – Вип.

58. – С. 105–107.
10. Макарук Л. Л. Специфіка структурних компонентів англомовних інфографічних текстів (на матеріалі ресурсів, присвячених COVID-19)/Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: зб. матеріалів IV Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 14 квітня 2021 року, Луцький національний технічний університет. Луцьк: Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 272 с.
11. Мakedontseva A. M. Лингвопрагматические характеристики англоязычных креолизованных рекламных текстов малого формата: дис. ... кандидата филологических наук : 10.02.04. Москва, 2010. - 198 с.
12. Рогач Ю. І. Засоби реалізації полікодовості в англомовному газетному дискурсі (на матеріалі друкованої преси Австралії): дис. ... канд. філол. наук. 10.02.04. Одеса, 2019. 378 с.
13. Ущাপовська І. В. Структурно-семантичні, соціолінгвальні та прагматичні параметри мови бренду: мультимодальний підхід (на матеріалі англомовних брендів кави) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2020. - 258 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

14. Vox. URL: <https://bit.ly/3DzCS2Q> (accessed on November 5, 2021)
15. St. Luke's Health. URL: <https://bit.ly/3Cx0tA7> (accessed on November 5, 2021)
16. Centers for Disease Control and Prevention. URL: <https://bit.ly/3CHMCXT> (accessed on November 6, 2021)
17. World Health Organization. URL: <https://bit.ly/30FF4I1> (accessed on November 14, 2021)
18. Illinois Department of Public Health. URL: <https://bit.ly/3x4IKyH> (accessed on November 14, 2021)
19. Wisconsin Department of Health Services. URL: <https://bit.ly/3Dv5SZO> (accessed on November 13, 2021)
20. Montrose County Public Health. URL: <https://bit.ly/3FoBq3O> (accessed on November 10, 2021)
21. Instagram. URL: <https://bit.ly/30AQCfO> (accessed on November 15, 2021)
22. Instagram. URL: <https://bit.ly/3wggKXt> (accessed on November 15, 2021)
23. Johns Hopkins Medicine. URL: <https://bit.ly/3FopPlo> (accessed on November 17, 2021)
24. Instagram. URL: <https://www.instagram.com/p/CM4mnBiLJpn/> (accessed on November 17, 2021)

REFERENCES

1. Anisimova E. E. Linguistics of the text and intercultural communication (based on creolized texts): textbook. Moskva: Izdatel'skiy tsentr «Akademiya», 2003. P. 128 .
2. Bezugla T. A. English- and German-language advertising discourse: polycode linguistic-pragmatic approach: dis. ... Cand. Philol. Sciences: 10.02.04. Kharkiv, 2017. P. 304.
3. Bekhta I. A., Karp M. A. Multimodal means of cohesion and coherence in modern literary tales: theoretical and methodological interpretation. Naukovy`j visny`k Mizhnarodnogo humanitarnogo universy`tetu. Ser. Filologiya. 2014. Is. 13. P. 87–90.
4. By`strov Ya. V. Interaction of verbal and graphic modes in the artistic text (multimodal approach). Naukovy`j visny`k Xersons`kogo derzhavnogo universy`tetu. Seriya «Perekladoznavstvo ta mizhkul`turna komunikaciya». 2018. Is. 4. P. 7–12.
5. Bilyuk I. L. Branding of cities in the English-language communicative space: verbal and visual components: author's ref. dis. ... Cand. Philol. Sciences: 10.02.04. 2016. P. 20.
6. Gerus V. Yu. Gender specificity of creolized texts of small form / V. Yu. Gerus, L. L. Makaruk. - Zaporozhye: ZNU, 2014. - P. 140–144.
7. Yefy`menko V. A. Genre transformations and multimodality of modern fairy-tale narratives (on the material of the English language): dis. ... Dr. Philol. Sciences: 10.02.04. Kyiv, 2018. P. 531.
8. Ivasy`shy`n M. R. Multimodality of English comics: lingual and extralingual dimensions: dis. ... Dr. Philol. Sciences: 10.02.04. Ivano-Frankivsk, 2019. P. 404.
9. Kuznecova M. O. Polycode character of the secondary discourse of English-language texts of the fantasy genre / M. O. Kuznecova // Naukovi zapy`sky` Nacional`nogo universy`tetu «Ostroz`ka akademiya». Seriya: Filologichna. – 2015. – Is. 58. – P. 105–107.
10. Makaruk L. L. Specificity of structural components of English infographic texts (on the material of resources dedicated to COVID-19)/Actual problems of foreign language communication: linguistic, methodical and socio-psychological aspects: collection. Proceedings of the IV All-Ukrainian Scientific and Methodological Internet Conference, April 14, 2021, Lutsk National Technical University. Lutsk: Department of Image and Promotion of Lutsk NTU, 2021. P. 272.
11. Makedontseva A. M. Linguopragmatic characteristics of English-language creolized advertising texts of small format: dis. ... Cand. Philol. Sciences: 10.02.04. Moscow, 2010 . P. 198.
12. Rogach Yu. I. Means of realization of polycode in English-language newspaper discourse (on the material of the printed press of Australia): dis. ... Cand. Philol. Science. 02.10.04. Odessa, 2019. P. 378.
13. Ushhapovs`ka I. V. Structural-semantic, sociolinguistic and pragmatic parameters of the brand language: a multimodal approach (based on English-language coffee brands): dis. ... Cand. Philol. Sciences: 10.02.04. Zaporizhzhya, 2020. P. 258.

Architectonics and semantics of components in English-language mass media small medical texts on the subject of COVID-19 O. M. Furman

Abstract. The article is devoted to the structural components features analysis of English-language mass media medical texts of small form on COVID-19. The paper describes examples of integration of multiple semiotic resources in the studied materials. The communicative-pragmatic features of displaying infographic components in them are analyzed. A number of multimodal means of prevention semantics representation are outlined, the combination of which contributes to the effective realization of the communicative purpose of the researched texts for their successful decoding by the readers.

Keywords: *infographics, COVID-19, semiotic resources, multimodality, pictograms.*